

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Kotka-Kymin seurakunnan hautaustoimen ohjesääntö

Hyväksytty kirkkovaltuustossa 11.3.2026

1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset

Sen lisäksi, mitä hautaustoimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa säädetään, on seurakunnan hautaustoimessa noudatettava tämän ohjesäännön määräyksiä.

Päätösvallassa hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään seurakunnan hallintosäännössä.

Kirkkolaki 3 luku 35 §

2 § Hautausmaat ja tunnustuksettomat hauta-alueet

Kotka-Kymin seurakunnan hautausmaita ovat:

Parikan hautausmaa, Metsäkulman hautausmaa, Laajakosken hautausmaa, Helilän hautausmaa, Kotkan Vanha hautausmaa, Kymin Vanha hautausmaa, Mussalon hautausmaa, Helilän kappelihautausmaa, Hurukselan hautausmaa, Kotkan sankarihautausmaa, Kymin sankarihautausmaa sekä saarihautausmaa Kirkonmaan saarella.

Seurakunta osoittaa pyynnöstä hautasijan erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka sijaitsee Pyhtään seurakunnan Korkeaharjun hautausmaalla.

Hautaustoimilaki 3 §
Hautaustoimilaki 5 §
Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 1 mom
Kirkkojärjestys 3 luku 56 §

3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu

Hautausmaan käytössä noudatettavasta hautausmaakaavasta, hautausmaan käyttösuunnitelmasta ja hautakartasta sekä hautausmaan ylläpidosta ja hoitosuunnitelmasta säädetään kirkkojärjestyksen 3 luvun 57–59 §:ssä.

Kirkkojärjestys 3 luku 57 §
Kirkkojärjestys 3 luku 58 §
Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

4 § Hauta

Hauta on yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattu maa-alue hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai kaksi vierekkäistä hautapaikkaa ja kukin hautapaikka yhden tai kaksi päällekkäistä hautasijaa.

Jos hautausmaa tai sen osa on käyttösuunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi arkkuja päällekkäin. Tällöin arkkuhaudan terveydensuojeluasetuksen mukaiseen vähimmäissyvyyteen (1,5 metriä) lisätään 0,6 metriä ja syvähaudan syvyydeksi muodostuu 2,1 metriä.

Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 20 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Uurnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasijaa voidaan käyttää uurnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakunnan hautakirjanpitoon. Uurnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa. Muistolehdossa tuhka kätketään ilman urnaa eikä hautauspaikkaa ilmoiteta omaisille. Vainajien muistaminen tapahtuu hauta-alueen yhteismuistomerkillä. Samaa uurnahautasijaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Terveysturvallisuuslaki 40 § 2–3 mom
Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

5 § Hautaoikeus

Hautausmaalla on hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisesti hauta-alueita, joilla oikeus hautaan voidaan haudattavan vainajan lisäksi luovuttaa vainajan omaisille sekä yhteishauta-alueita, joilla vainajan omaisille ei muodostu tiettyyn paikkaan kohdistuvaa hautaoikeutta ja joiden ylläpidosta huolehtii seurakunta.

Hautaoikeus luovutetaan kerrallaan 25 vuodeksi. Seurakunta tarjoaa mahdollisuuden jatkaa määräaikaisten hautojen hallinta-aikaa sen ollessa päättymässä, ellei määrääjän jatkamiselle ole hautausmaan tarkoituksenmukaisesta ylläpidosta aiheutuvaa estettä.

Hautausmaailaki 4 §
Hautausmaailaki 11 §
Kirkkolaki 3 luku 29 §
Kirkkolaki 3 luku 30 §
Kirkkolaki 3 luku 36 §
Kirkkolaki 13 luku 8 §

6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Vainajan ruumiin vastaanottaminen hautaan siunattavaksi, haudattavaksi tai tuhkattavaksi edellyttää hautauslupaa tai kuolin selvitystä. Tarvittaessa seurakunta toimittaa hautausluvan edelleen hautausmaan tai krematorion ylläpitäjälle.

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa vainajien säilytystilassa, jonne sivullisilla ei ole vapaata pääsyä. Arkkuun merkitään vainajan nimi. Tilan käyttäjät huolehtivat vainajien tietojen kirjaamisesta seurakunnan erikseen määrittämällä tavalla.

Hautausjärjestelyistä huolehtiva henkilö voi sopia seurakunnan kanssa vainajan näytöstä lähiomaisille seurakunnan tiloissa, jos näyttö voi tapahtua turvallisesti eikä siihen ole estettä. Vainajan näytön suorittaa hautausmaaston henkilökunta.

Terveysturvallisuus- tai muusta syystä tai omaisten pyynnöstä ruumis voidaan siirtää hautaan ennen hautaan siunaamista. Tällöin hauta peitetään viipymättä vähintään arkun korkeudelta.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 1 mom
Hautausmaailaki 19 §
Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 3 mom
Hautausmaailaki 2 §
Terveysturvallisuuslaki 41 §
Kirkkojärjestys 3 luku 13 § 1 mom

7 § Hautaan siunaaminen

Hautaamisen ajankohdasta on sovittava viimeistään edellisen viikon torstaina. Ennen hautaamista on esitettävä hautauslupa.

Hautauksia ei toimiteta sunnuntaisin eikä kirkollisina juhlapyhinä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, juhannusaattona, jouluaattona eikä pääsiäisviikon lauantaina.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Haudan avaamisesta ja peittämisestä huolehtii seurakunta, paitsi saarihautausmaalla, jossa siitä huolehtivat omaiset itse tai ulkopuolinen urakoitsija omaisten toimeksiannosta.

Haudalla olevat hautamuistomerkit on hautaoikeuden haltijan kustannuksella siirrettävä syrjään ja hautauksen jälkeen asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Haudan kaivamisen aikana esille tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja sen jälkeen peitetään kaivannon pohjalle. Jos hautaa avattaessa esille tulee maatumaton arkku tai vainaja, haudan kaivu keskeytetään, kaivanto peitetään ja hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovitaan muu hautasija.

Syvähauta-alueella arkuhautapaikan ensimmäinen hautaus tapahtuu aina alempaan hautasijaan, ellei siihen ole paikan maa- tai kallioperästä johtuvaa estettä.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatuvaan arkussa. Tuhka on haudattava helposti maatuvaan uurnassa tai ilman uurnaa.

Hauta peitetään arkun maahan laskun jälkeen viimeistään hautausta seuraavana arkipäivänä. Sama käytäntö koskee myös uurnahautauksia. Omaisten suorittama arkku- tai uurnahaudan peittäminen ei vaikuta perittävään haudan avaus- ja peittomaksuun.

Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta 14 päivän kuluessa, jonka jälkeen seurakunnalla on oikeus poistaa ne.

Terveysturvallisuuslaki 40 § 1 mom
Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 2–3 mom

8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudatun ruumiin tai tuhkan saa siirtää toiseen hautaan vain, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveysturvallisuusviranomaisen myöntämän luvan. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi myös seurakunnalle.

Hautaussevelmielaki 24 §
Terveysturvallisuuslaki 42 §

9 § Haudan hoitaminen

Seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja hautaoikeuden haltijalle kuuluvat tehtävät määrittyvät hautausmaan hoitosuunnitelman mukaisesti. Seurakunta seuraa hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi.

Hautoja hoitavan yrittäjän on tehtävä asiasta ilmoitus seurakunnalle. Jos hautoja hoitava yrittäjä haluaa käyttää työssään seurakunnan tarvikkeita tai muita hautausmaan palveluja, hänen on sovittava siitä seurakunnan kanssa erikseen. Lisäksi yrittäjän on noudatettava hautaustoimen ohjesäännön 12 § ohjeita.

Sen lisäksi, mitä kirkkolain 3 luvun 33 §:n 1 momentissa säädetään seurakunnan vastuusta yksittäisen haudan hoidosta, seurakunta voi sopia seurakunnan hallintaan palautuneen haudan ylläpidosta ja hoidosta kulttuuriperintöä vaalivan yhteisön tai henkilön kustannuksella.

Hautaustoimilaki 13 §
Kirkkolaki 3 luku 33 §
Kirkkolaki 3 luku 36 §

10 § Hautamuistomerkit

Kaikkiin uusiin hautamuistomerkkeihin on haettava seurakunnan hyväksyntä ennen muistomerkin valmistamista. Muistomerkkisuunnitelmaan on merkittävä hautaoikeuden haltijan tai muistomerkin tilaajan nimi ja postiosoite. Haudalle saa sijoittaa hautausmaan käyttösuunnitelman tai seurakunnan hyväksymien muistomerkkiohjeiden mukaisen muistomerkin. Muistomerkkisuunnitelmat hyväksyy ylipuutarhuri. Kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta voi, ylipuutarhuria kuultuaan, painavista syistä antaa luvan ohjeista poikkeavan muistomerkin asentamiseen. Samaa menettelyä sovelletaan vanhan muistomerkin muuttamiseen.

Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava erikseen. Haudalle asennettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Hautamuistomerkin asentaminen on sallittu vain sulan maan aikana. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Muistomerkin turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakunta seuraa hautamuistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Määräysten vastaisesti asennettu muistomerkki on seurakunnan kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Työn päätyttyä hauta on siistittävä ja viereisille haudoille aiheutuneet vahingot siistittävä tai korjattava. Asennuksesta vastaavan on raportoitava vahingosta seurakunnalle ja tarvittaessa sovittava korvauksista hautaoikeuden haltijan kanssa.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty. Hautamuistomerkin edessä olevan kukkapesän reunustaminen kiinteällä kiveyksellä on kielletty sekä hautapaikan kiveäminen betoni- tai kivilaatoin. Seurakunta voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat ja muut kasvit.

Seurakunnalle siirtyneet hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Seurakunta pitää yllä rekisteriä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista hautamuistomerkeistä.

Hautaustoimilaki 14 §
Kirkkojärjestys 3 luku 60 §
Kirkkojärjestys 3 luku 61 §

11 § Hautakirjanpito

Hautarekisteriin merkitään hautaustoimilain 12 §:ssä edellytettyjen tietojen lisäksi hautaoikeuden haltijan nimi, mikäli se on ilmoitettu seurakunnalle, hänen postiosoitteensa sekä hautaoikeuden voimassaoloaika. Lisäksi rekisteriin merkitään hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Hautarekisteriin merkitään mahdollinen hautaa luovutettaessa tehty sopimus hautaoikeuden haltijasta sekä siitä, keitä haudataan voidaan haudata.

Hautaustoimilaki 12 §
Kirkkolaki 3 luku 31 § 2 mom
Kirkkolaki 3 luku 32 § 1 mom

12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajaan. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Muut, kuin hautausmaan henkilökuntaan kuuluvat, eivät saa tehdä hautausmaalla työtä sunnuntaisin, juhlapäivinä, pimeän aikaan sekä klo 21.00 jälkeen.

Yleisöllä on vapaa pääsy hautausmaalle valoisana aikana. Erityisinä juhla-aikoina, kuten pyhäinpäivänä, jouluna ja uudenvuodenpäivänä ja näiden aattoina, sekä kiirastorstista pääsiäispäivään hautausmaa on avoinna yleisölle läpi vuorokauden.

Jätteet on lajiteltava kunnan jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

Järjestyslaki 2 §
Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 2 mom

Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan 11.3.2026.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan kirkkovaltuuston 14.11.2023 hyväksymä hautaustoimen ohjesääntö.